

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 25 lutego 2026 r.

Pozycja 21

POSTANOWIENIE z dnia 2 października 2025 r. Sygn. akt Ts 290/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych – przewodniczący
Krystyna Pawłowicz – sprawozdawca
Andrzej Zielonacki,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 6 września 2022 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej A.M.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 1 grudnia 2021 r. (data nadania) A.M. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił o zbadanie zgodności art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, ze zm.; dalej: Prawo budowlane) w zakresie, w jakim „nie nakłada na organ prowadzący postępowanie naprawcze obowiązku przeprowadzenia – przed wydaniem decyzji, o której mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1-3 [P]rawa budowlanego – szczegółowej oceny prawnej czy dokonane przez inwestora naruszenia prawa dadzą się usunąć w toku postępowania naprawczego oraz pozwolą doprowadzić obiekt do stanu zgodnego z prawem, w tym w szczególności z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz przepisami techniczno-budowlanymi oraz z tych względów różnicuje sytuację prawną stron postępowania naprawczego i legalizacyjnego”, z art. 2, art. 7 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Uzasadniając skargę skarżący zarzucił przepisowi, że pozwala organowi prowadzącemu postępowanie naprawcze na to, by wydał decyzję o nakazie przywrócenia budynku do stanu zgodnego z prawem bez wcześniejszego upewnienia się, czy jest to możliwe. Podkreślił, że próba wykonania nałożonego na inwestora obowiązku może pociągnąć za sobą znaczne wydatki, które nie zostałyby wygenerowane w razie ustalenia, że budynku nie da się zalegalizować.

Zdaniem skarżącego zaskarżony przepis stoi w niezgodzie z zasadą zaufania obywateli do państwa, rozumianą jako ochrona i respektowanie słusznie nabytych praw i interesów w toku, z zasadą działania na podstawie i w granicach prawa, z uwagi na brak dokładnego zdefiniowania kompetencji organu i równoczesną niejednorodność orzecznictwa oraz z zasadą równości wobec prawa, z uwagi na jednakowe traktowanie inwestorów będących stroną postępowania naprawczego i tych, którzy są stroną postępowania legalizacyjnego.

Postanowieniem z 6 września 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 26 września 2022 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze dalszego biegu, stwierdzając, że skarga została wniesiona po upływie przepisanej terminu, a ponadto skarżący nie spełnił warunku polegającego na przytoczeniu jako wzorców kontroli norm konstytucyjnych statuujących wolności lub prawa człowieka i obywatela, jak również nie określił sposobu ich naruszenia.

W zażaleniu z 3 października 2022 r. (data nadania) uzupełnionym 9 grudnia 2022 r. (data nadania) i 13 grudnia 2022 r. (data nadania) w odpowiedzi na zarządzenie sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 9 listopada 2022 r. (doręczone pełnomocnikowi skarżącego 2 grudnia 2022 r.) skarżący postanowieniu Trybunału z 6 września 2022 r. zarzucił: 1) naruszenie art. 61 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) poprzez niezasadną odmowę nadania skardze dalszego biegu; 2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na przyjęciu, że skarżący przekroczył termin wynikający z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, podczas gdy Trybunał całkowicie pominął fakt, że skarżący wystąpił o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej, a więc termin wniesienia skargi był zawieszony; 3) naruszenie art. 79 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK poprzez błędne uznanie, iż w skardze nie wskazano naruszonych praw, a w konsekwencji nie określono sposobu ich naruszenia, w sytuacji gdy skarżący wskazał ustawowe przesłanki w postaci konkretnej osoby, której wolności lub prawa naruszono, jak i określone w Konstytucji wolności lub prawa, które zostały naruszone i określił sposób tego naruszenia.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał rozpatruje zażalenie w składzie trzech sędziów na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Rozpoznając zażalenie bada przede wszystkim zakwestionowane postanowienie pod kątem prawidłowego zidentyfikowania w nim przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał stwierdza, że zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania skardze dalszego biegu. Odnosząc się do zarzutów dotyczących przekroczenia terminu wniesienia skargi Trybunał podziela i akceptuje argumentację skarżącego zawartą w punkcie pierwszym pisma z 13 grudnia 2022 r. (data nadania) stwierdzając zachowanie terminu do wniesienia skargi. Zauważa jednakże, że skarżący skupił się w treści zażalenia wyłącznie na podważeniu pierwszej podstawy odmowy nadania skardze dalszego biegu, tj. na przekroczeniu terminu wniesienia skargi, ograniczając się do wymienienia w *petitum* zażalenia drugiej, samodzielnej przesłanki odmowy, tzn. uchybienia w zakresie dokładnego wskazania naruszonych wolności lub praw skarżącego oraz właściwego uzasadnienia zarzutu. Trybunał stwierdza, że skarżący nie wskazał

wzorców kontroli, z których wynikałyby jego prawa podmiotowe chronione konstytucyjnie, co wyklucza nadanie rozpatrywanej skardze dalszego biegu. Z art. 79 ust. 1 Konstytucji jednoznacznie wynika, że przedmiotem skargi mogą być wyłącznie te przepisy prawa, na podstawie których sądy ukształtowały sytuację prawną skarżącego, a wzorce kontroli muszą statuować konstytucyjne wolności i prawa, które w wyniku zastosowania kwestionowanych przepisów zostały naruszone. Skarga konstytucyjna została więc ukształtowana jako środek zindywidualizowanej kontroli konstytucyjności o ograniczonym zakresie, mający służyć ochronie naruszonych konstytucyjnych praw podmiotowych skarżących (postanowienie TK z 19 listopada 2015 r., sygn. Ts 20/15, OTK ZU nr 6/B/2015, poz. 663).

3. W związku z tym, że brak dokładnego wskazania naruszonych wolności lub praw stanowi samodzielną przesłankę odmowy nadania dalszego biegu skardze, a złożone zażalenie nie podważyło tej właśnie podstawy odmowy, Trybunał Konstytucyjny podtrzymał stanowisko zajęte w postanowieniu z 6 września 2022 r. Z uwagi zatem na brak argumentów skarżącego pozwalających na wzruszenie odrębnej, samodzielnej przesłanki odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, zażalenie nie może zostać uwzględnione.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.